

PRZEWODNICZĄCY
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA
WP.420.38.2025

Do druku nr 1205

Warszawa, 18 czerwca 2025 r.

Dot. SPS-III.020.64.6.2025

Pan Jacek Cichocki
Szef
Kancelarii Sejmu

W odpowiedzi na pismo z dnia 26 marca 2025 r. uprzejmie przedstawiam w załączeniu opinię Krajowej Rady Sądownictwa w przedmiocie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz ustawy – Prawo o prokuraturze.

Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa
sędzia Dagmara Pawełczyk-Woicka
/podpisano elektronicznie/

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SPS-III.020.64.13.2025

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

KRAJOWA RADA SĄDOWNICTWA

centrala: 22 379 28 40
fax: 22 379 27 94
biuro@krs.gov.pl

www.krs.pl
Klauzula RODO: <https://krs.pl/pl/kontakt>

ul. Rakowiecka 30
02-528 Warszawa

OPINIA
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

z dnia 13 czerwca 2025 r.

w przedmiocie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz ustawy – Prawo o prokuraturze

Krajowa Rada Sądownictwa, po zapoznaniu się z poselskim projektem ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz ustawy – Prawo o prokuraturze, przedstawionym przy piśmie Zastępcy Szefa Kancelarii Sejmu z 26 marca 2025 r. (znak: SPS-III.020.64.6.2025), opiniuje go pozytywnie, zgłaszając poniższe uwagi.

Rada wskazuje, że projektowane zmiany art. 87 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (dalej jako „kpk”) oraz dodanie § 5 do art. 137 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze należy uznać za zbędne, generujące zbędną redundancję normatywną. Przede wszystkim pozostają one w kolizji z projektowanym art. 87 § 1 kpk, który samodzielnie i wystarczająco reguluje sytuację pełnomocnika strony innej niż oskarżony oraz osoby niebędącej stroną postępowania. Projektowany art. 87 § 1 kpk wprowadza jednoznaczną normę przyznającą stronom innym niż oskarżony – a także osobom niebędącym stronami – prawo do ustanowienia pełnomocnika oraz jego obecności na każdym etapie postępowania z ich udziałem. Jest to przepis o charakterze ogólnym i zasadniczym, który obejmuje całość sytuacji procesowych, w których dopuszczalny jest udział tego pełnomocnika. Tym samym stanowi on podstawę do stwierdzenia bezprawności działań osoby prowadzącej czynność, która to prawo ogranicza lub uniemożliwia jego realizację.

Dodanie § 2 do tego samego artykułu, zgodnie z którym osoba prowadząca czynność, która uniemożliwi obecność pełnomocnika, zostaje z mocy prawa wyłączona ze sprawy, nie jest konieczne, ponieważ jego funkcjonalny sens wynika już z treści art. 87 § 1 kpk w związku z istniejącymi przepisami o wyłączeniu sędziego, prokuratora czy innych osób prowadzących postępowanie przygotowawcze oraz innych oskarżycieli publicznych w razie zaistnienia przesłanek naruszenia prawa do obrony lub rażącego naruszenia przepisów postępowania. Co więcej, projektowany § 2 czyni z wyłączenia z mocy prawa automatyzm proceduralny, który może prowadzić do dezorganizacji postępowania i być nadużywany jako środek taktyczny.

Jeszcze mniej zasadna wydaje się być nowelizacja ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze, polegająca na dodaniu § 5 do art. 137. Regulowanie tożsamej sankcji procesowej (automatycznego wyłączenia ze sprawy) dla prokuratora w odrębnym akcie

prawnym – podczas gdy identyczne ujęcie zawarto już w projektowanym art. 87 § 2 kpk – prowadzi do nadmiarowości legislacyjnej oraz rozszczępienia systemowego. Co więcej, czyni system prawa niespójnym i naraża go na interpretacyjne trudności – szczególnie, gdy chodzi o ocenę zakresu i pierwszeństwa stosowania obu przepisów, a także faktycznej intencji projektodawcy w zakresie modyfikacji zakresu odpowiedzialności dyscyplinarnej prokuratora za przewinienia służbowe.

Z punktu widzenia zasad poprawnej legislacji, wystarczające byłoby pozostawienie jedynie projektowanego art. 87 § 1 kpk. Wprowadzenie dodatkowych sankcji w odrębnych paragrafach lub ustawach prowadzi do powielania norm i potencjalnej inflacji przepisów prawa, w tym gwarancyjnych i sankcyjnych. W konsekwencji, uzasadnione byłoby odstąpienie od projektowanych art. 87 § 2 kpk oraz art. 137 § 5 Prawa o prokuraturze i pozostanie przy klarownej, jednolitej regulacji aktualnego art. 87 § 1 kpk.

Zastrzeżenia Rady budzą także zmiany proponowane odnośnie do art. 147 § 2 kpk, a także dodanie § 2b i § 2d. Dotyczą one obowiązkowej rejestracji obrazu i dźwięku podczas czynności procesowych oraz przyznania uczestnikom prawa do samodzielnego ich utrwalania. Regulacje te mogą dezorganizować postępowanie i stwarzać zagrożenia dla porządku procesowego oraz ochrony danych osobowych i praw uczestników postępowań.

Projektowany art. 147 § 2 kpk nakłada obowiązek rejestracji obrazu i dźwięku w przypadku przesłuchania świadka lub biegłego nie tylko w sytuacjach szczególnych (jak dotychczas – np. przesłuchanie niepowtarzalne – art. 147 § 2 pkt 1 kpk), lecz także każdorazowo w razie wniosku uczestnika czynności. Taka regulacja sprawi, że stosowna rejestracja będzie przeprowadzana, niezależnie od oceny przydatności, możliwości technicznych czy wartości dowodowej. Może to prowadzić do instrumentalnego składania wniosków – wyłącznie w celu opóźnienia czynności – wiedząc, że brak technicznych warunków skutkować będzie obligatoryjnym odroczeniem takich czynności. Ponadto przyznanie każdemu uczestnikowi czynności/rozprawy prawa do rejestrowania obrazu i dźwięku własnymi urządzeniami (w projektowanym § 2b), bez jakiegokolwiek mechanizmu kontroli sądu (opartego o kryteria celowości i proporcjonalności), prowadzi do zagrożeń dla bezpieczeństwa informacji, ochrony wizerunku świadków, stron i pełnomocników, a także sprzyja możliwościom nielegalnego rozpowszechniania materiałów (nawet mimo formalnego zakazu ich publikacji).

Równolegle do powyższych uwag zaznaczyć należy, że odesłanie zawarte w projektowanym art. 147 § 2d kpk powinno zostać skorygowane zgodnie z zasadami

poprawnej legislacji, poprzez wskazanie jednostki redakcyjnej wyższego rzędu, w której umieszczono pkt 3, o którym mowa w odesłaniu zawartym w tym artykule.

Przewodniczący
Krajowej Rady Sądownictwa
sędzia Dagmara Pawełczyk-Woicka